

Lovudkast, er Forslaget om Lønningsfondet. Den ærede Rigsdagsmand for Holbæk Amts 2den Valgfreds (Tscherning) takkede mig næsten noget mere, end jeg har forskyldt. Han takkede mig for, at jeg havde ubleveret disse geistlige Indtægter til Statsmagten, og jeg tilstaaer, at naar jeg havde Valget mellem hans Ytringer og den mere begrændsede Anerkjendelse fra den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 6te Valgfreds (S. A. Hansen), maatte jeg foretrække den sidste som mere stemmende med Sandheden og indeholdende Noget, jeg kunde troe at fyldestgjøre. Det forholder sig ikke saa, at der herved er afgjort Noget om Spørgsmaalet om Kirkenes Eiendomsret. Hvad der staaer fast, det er, at der er henlagt visse Indtægter af Staten til de geistlige Embeder, og nu gaaer Forslaget ud paa, at hvad der er henlagt til samme Diemed, skal forblive der; men istedetfor at Rigsdagen nu slet ikke udøver nogen Indflydelse paa disse Indtægter, skal den herefter gennem Finantsloven kunne komme til at udøve den samme kontrolerende Indflydelse, som den nu udøver paa Sorø Akademies, Universitetets og de lærde Skolers Midler. Der ligger deri slet ikke noget Baghold eller nogen Snare, som man kunde frygte at falde i. Der siges ikke, at Kirken eier eller ikke eier. Indtægterne lægges blot hen til et geistligt Lønningsfond, istedetfor at Alt tidligere var henlagt til de enkelte geistlige Embeder. Hvorfor skalde vi ikke vedkjende os, at det ikke er sandsynligt, at dette Lønningsfond skalde give noget stort Overskud? Hvorfor da strides om dette Overskud? Ja, var der noget Klæffeligt og rigeligt Overskud, hvormed der kunde raades Bod paa de bethdelige Krav, som Statsfornødenhederne stille i andre Retninger, saa var det Noget, der var værdt at strides om. Naar man strides om Noget som om det eventuelle Overskud af Lønningsfondet, synes jeg, at man strides om Noget saa usikkert, at det ikke er Umagen værdt, at levere Kampe paa Liv og Død om dette Spørgsmaal. Men naar jeg i den ene Henseende er gaaet et saa stort Skridt, som jeg er gaaet, idet jeg ved at indbringe Lønningsloven her i Thinget har foreslaaet, at Lønningsfondet skal optages i Finantsloven, og har givet Lovgivnings-

magten Indflydelse paa alle disse Spørgsmaals Behandling, kan jeg ikke gaae videre. Jeg vilde ikke være istand til at udføre den Beslutning, man maatte tage, naar man i den Henseende gik videre. Det er ikke, fordi jeg mener, at dette er Noget, som skalde afholde Noget fra at gjøre, hvad han i og for sig anstaaer for rigtig, men det vilde ikke være muligt for mig i saa Tilfælde at lade disse Spørgsmaalshydeligere Udvikling. Hvis det virkelig forelaa som en overensstemmende Beslutning fra de to Sider af Rigsdagen, vilde det ikke være muligt for mig længere at blive i min nærværende Stilling. Jeg maa gjøre en bestemt Fordring paa, at det geistlige Lønningsfond optages og behandles som særligt Fond. Vil man ikke gaae ind herpaa, maa man enten vælge at lade en Anden gennemføre den attraaede Ordning eller give Afkald paa den. Der er iøvrigt ikke Noget til Hinder fra min Side for, at det Hele bliver, som det er, derom kunne vi let blive enige, men jeg haaber, at man i saa Fald vil anerkjende, at der fra Regjeringens Side var gjort tilbørlig Anstrenge for at imødekomme de Ønsker, der have httret sig fra den lovgivende Magts Side. Administrationen mangler ikke Midler til ialtsald at forberede Reformens Gjennemførelse paa en senere Tid. Den ærede Rigsdagsmand (S. A. Hansen) antydede Noget om en af mig længe forberedt Plan. Maaſkee sigtede han til Ytringer, der kunne være undslupne mig i dette Thing, og som kunne give ham Leilighed til hydeligere at godtgjøre dette. Naar jeg tænker mig hen i Tiden og til disse Forholds endelige Ordning, tænker jeg mig tillige, at de Summer, som bevilges til Udgifter for det geistlige Lønningsfond, altid maae blive staaende paa Finantsloven, og at det vilde være farligt, om Lovgivningsmagten vilde lade slippe ud af sin Haand den Indflydelse, den vil kunne udøve derigennem; men med Hensyn til Anvendelsen i Enkelthederne har jeg tænkt mig, at naar Folketirken fik en Forsatning og en Repræsentation, vilde man henlægge disse Enkeltheder til Folketirken selv. Dette har jeg allerede udtalt engang før fra dette Sted; men denne Myndighed vil naturligviis kun kunne udøves med Samthkke af den lovgivende Magt.